

Utlåtande 2003:136 RI (Dnr 303-2500/2002)

Möjligheten för näringslivet att kunna bidra till en renare och vackrare stad

Motion av Susanne Leinsköld (s) (2002:43)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion 2002:43 av Susanne Leinsköld (s) anses besvarad med
vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Susanne Leinsköld (s) har i en motion daterad den 26 augusti 2002 till kommunfullmäktige föreslagit att staden skall ges i uppdrag att utreda hur näringslivet kan bidra till en renare och vackrare stad - *bilaga*. Motionären föreslår en modell med hotellpeng med hänvisning till Paris där denna bekostar renhållningen och blomsterprogrammen i staden. Motionären efterfrågar alternativa finansieringsformer för delar av den hårda sektorn i det här fallet i form av städning av gator och torg. Motionären anger även att det handlar om en attitydförändring hos stockholmarna när det gäller nedskräpningen.

Remisser

Motionen har remitterats inom staden till näringslivsnämnden, stadsledningskontoret och Stockholm Visitors Board (SVB). Motionen har även remitterats externt till Stockholms Handelskammare och Sveriges Hotell-

och Restaurangföretagare Stockholm (SHR). Stadsledningskontoret har avböjt att besvara remissen med hänvisning till näringslivsnämndens yttrande.

Näringslivsnämnden ser positivt på att det utvecklas olika samverkansformer mellan privata och offentliga aktörer i syfte att lösa gemensamma problem. Nämnden konstaterar att Stockholm bedöms enligt internationellt mått som en av de renaste huvudstäderna i Europa och världen. Om Stockholm skall vinna mark med turistnäringen bör man dock inte belasta hotellen med extra kostnader som inte direkt gynnar deras verksamhet.

Stockholm Visitors Board anser att det är en lika angelägen som svår uppgift att få stockholmare och besökare att bättre städa upp efter sig. Bolaget ställer sig dock tveksamma till om en renhållnings- och blomsteravgift à la Paris är rätt väg att gå. Det är ur vårt perspektiv mer angeläget att engagera Stockholms näringsliv ekonomiskt för att öka marknadsföringen av stockholmsregionen. En avgift på varje hotellnatt är ett bra sätt att finansiera marknadsföringen av en region eller stad och används redan idag på ett stort antal platser i världen.

Stockholms Handelskammare anser att Stockholm redan idag är en dyr stad för turister, i synnerhet när det gäller hotellrum. Detta beror bland annat på det höga skattetrycket, som ger högre lönekostnader och högre moms. Om Stockholm ska kunna hävda sig i den allt hårdare konkurrensen inom turistnäringen är det nödvändigt att hålla kostnaderna nere. En ytterligare beskattning av hotellnäringen i form av en "städavgift" avvisas bestämt av Stockholms Handelskammare. Renhållningen åvilar ytterst staden att ta ansvar för.

Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare Stockholm ställer sig positiv till ambitionen att Stockholm skall bli en renare och vackrare stad. SHR anser att det finns andra vägar att gå än att avgiftsbelägga restaurangerna, t.ex. genom att utöka antalet papperskorgar och öka medvetenheten genom information. För att erhålla tillstånd för uteservering ingår det i tillståndet att "hålla rent i angränsande område". SHR menar att restaurangerna redan idag själva bekostar och tar ansvar för renhållning av eventuellt skräp som kastas i närheten av restaurangen.

Mina synpunkter

Jag delar motionärens ambition att Stockholm skall bli en attraktivare och renare stad. I en internationell jämförelse står sig Stockholm starkt. Renhållningen i staden måste ändå och självklart fungera på ett tillfredsställande sätt. Näringslivets roll i staden ser jag dock mer

sammankopplat med de tillväxstsatsningar staden gör än med renhållningen i staden. För att få utväxling på stadens satsningar och investeringar är det viktigt att det privata näringslivet matchar dessa ekonomiskt och kunskapsmässigt. Om en s.k. bädd-peng skall kunna bli framgångsrik förutsätter det hotellnäringens intresse. Deras intresse lär med sannolikhet vila på att själva insatsen kommer hotellnäringen till del på ett tydligare och mer direkt sätt.

För att höja Stockholms attraktionskraft och skapa en högre tillväxt är det en förutsättning att vi har ett gott företagsklimat. Samtidigt måste staden säkerställa en stabil ekonomi, vilket är ett av de övergripande målen i budgeten. Därför är det viktigt att Stockholms stad tar ett ansvar vad gäller att hushålla och använda de ekonomiska resurserna på ett effektivt sätt samt göra de investeringar som är nödvändiga för att utveckla regionen.

Samarbetet med näringslivet anser jag således skall inrikta sig på ett mer direkt tillväxtskapande arbete och en hållbar utveckling i form av gemensamma ekonomiska satsningar på olika projekt, marknadsföring, olika evenemang och att stärka bilden av Stockholm – hos stockholmarna och företagarna själva, men också utåt mot besökare, turister och internationella företag. Möjligheterna att matcha satsningar från stadens sida med resurser och kompetens från näringslivet är idag mycket goda eftersom vi har igångsatt flera olika projekt för att stärka näringslivet och öka samsynen mellan staden och företagarna.

Avslutningsvis vill jag nämna att det är ett långsiktigt och utmanande uppdrag att få till stånd en renare miljö. Ett bra exempel på framgångsrikt arbete är kampanjen "Håll Naturen Ren" som lanserades på initiativ av Svenska Naturskyddsföreningen i början av 1960-talet. Om vi tidigt lär oss att bry oss om närmiljön genom att bl.a. inte skräpa ner, ökar möjligheterna att vi också utvecklar en livsstil som skonar miljön. Det handlar om ett långsiktigt arbete som syftar till att påverka människors attityder redan i tidig ålder till nedskräpning.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Ämnet motionären tar upp är ”möjligheten för näringslivet att kunna bidra till en renare och vackrare stad”. Under denna försåtliga rubrik döljer sig den sedvanliga

socialdemokratiska universallösningen med ett förslag om nya skatter och avgifter. I det här fallet föreslås nya kommunala punktskatter på hotellnätter och snabbmat.

I Stockholm finns det på många områden avtal mellan kommunen och olika företag för skötsel av exempelvis parker, en arbetsform som kan utvecklas.

I landet med världens högsta skatter lider näringslivet inte precis brist på möjligheter att bidra till det som den offentliga sektorn åtagit sig att sköta. Det sker bokstavligen varje sekund. Dels genom att företagarna tar ett allt större ansvar för att hålla rent på gångbanor runt sina näringsställen, trots att detta är en kommunal uppgift. Dels tillhör hotell- och restaurangnäringen de mest personalintensiva branscherna, och de anställda är ålagda att betala kommunalskatt, bland annat för att kommunen ska sköta renhållningen. En ny skatt på hotellnätter skulle givetvis påverka hotellbranschen negativt, med sämre beläggning och färre anställda som följd. Färre anställda innebär att färre skattebetalare får ”möjlighet att bidra till en renare och vackrare stad” genom kommunalskatten.

Stockholm ska vara en vacker och attraktiv stad att både besöka och leva i. Det kräver dock en politisk ledning som klarar av att sköta den kommunala uppgiften att hålla gator och torg rena och snygga. Dessutom kräver det en politisk ledning som fattar beslut som främjar ekonomisk tillväxt och ett gott näringslivsklimat, inte minst för den viktiga besöksnäringen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion 2002:43 av Susanne Leinsköld (s) anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 5 november 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Annika Billström

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Kristina Alvendal* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Susanne Leinsköld (s) har i en motion till kommunfullmäktige föreslagit att staden skall ges i uppdrag att utreda hur näringslivet kan bidra till en renare och vackrare stad - bilaga. Motionären efterfrågar alternativa finansieringsformer för delar av den hårda sektorn i det här fallet i form av städning av gator och torg. Motionären föreslår en modell med hotellpeng på samma sätt som sker i Paris där detta bekostar renhållningen och blomsterplanteringar i staden. ~~Motionären anger i staden~~ att det handlar om en attitydförändring hos stockholmarna när det gäller nedskräpningen.

REMISSER

Motionen har remitterats inom staden till näringslivsnämnden, stadsledningskontoret och Stockholm Visitors Board. Motionen har även remitterats externt till Stockholms Handelskammare och Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare Stockholm. Stadsledningskontoret har avböjt att besvara remissen med hänvisning till näringslivsnämndens yttrande.

Näringslivsnämnden beslutade den 3 december 2002 att överlämna och åberopa näringslivskontorets tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av *Elisabeth Brandt Ygeman m fl* (s), *Claes-Göran Jacobson m fl* (v) och *Christopher Ödmann* (mp) enligt följande.

Vi ser positivt på att det utvecklas olika samverkansformer mellan privata och offentliga aktörer i syfte att lösa gemensamma problem. Ansvaret för den fysiska miljö delas mellan privata och offentliga aktörer samt de människor som rör sig i och verkar i vår stad, både stockholmare och besökare. Omvänt har vi alla ett gemensamt intresse av att vår stad sköts och ser hel, ren och snygg ut.

Motionen tar upp denna allmänna frågeställning, tillsammans med ett exempel på hur en annan huvudstad har tagit sig an samma frågeställning. Nämnden ser positivt på att olika okonventionella metoder provas i syfte att skapa mer inbjudande miljö, bland annat kampanjer som "Håll Sverige Rent", vilken också omnämns i tjänsteutlåtandet. Vi är övertygade om att både näringslivet, inte minst besöksnäringen, och stockholmaren i gemen, har ett intresse av en ren och snygg stad. När det gäller det konkreta exempel från Paris som motionen tar upp ser vi inga principiella hinder men saknar tillräckligt underlag för att ta definitiv ställning till förslaget.

Näringslivskontorets tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm bedöms enligt internationellt mått som en av de renaste huvudstäderna i Europa och världen. Enligt den senaste rankingen gjord av analysföretaget Healey&Baker placerar sig Stockholm som ohotad etta i Europa.

Motionären efterfrågar att näringslivet ska hjälpa till och bidra med att bekosta renhållningen i staden genom att lägga på en extra kostnad på hotellnätterna. I det perspektivet ska givetvis beaktas att det är stockholmarna själva som bidrar till nedskräpningen.

Om Stockholm skall vinna mark med turistnäringen så bör man inte belasta hotellen med extra kostnader som inte direkt gynnar deras verksamhet. Det är inte rimligt att turisterna som kommer till vår stad ska betala för att stockholmarna skräpar ner. Förslaget jämförs med Paris, som redan är en inarbetad turistmetropol, och som kanske kan kosta på sig att belasta hotellnätterna med en extra avgift.

En fråga är om antalet papperskorgar på stan är tillräckligt? Har de inte blivit färre?

Om det handlar om stockholmarnas attitydförändring till nerskräpning så är det nog snarare dags för en kampanj igen som ”Håll Sverige rent” än att öka kostnaderna för renhållningen.

Stockholm Visitors Boards styrelse beslutade den 10 december 2002 att som svar på remissen från kommunstyrelsen överlämna och återropa bolagets tjänsteutlåtande.

Stockholm Visitors Boards tjänsteutlåtande daterat den 11 november 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Bolaget delar motionärens uppfattning om vikten av att utveckla Stockholm som besöksstad. Ett led i detta är att slå vakt om och utveckla vår vackra stad. 1998 antog kommunfullmäktige på initiativ av dåvarande Stockholm Information Services (SIS) ett program, ”Ett attraktivare Stockholm”, i syfte att utveckla Stockholm som besöksstad. Flera av förslagen i programmet handlar om att förbättra renhållningen och minska nedskräpningen av staden. Programmet kommer att revideras under 2003.

Att få stockholmare och besökare att bättre städa upp efter sig är en lika angelägen som svår uppgift. För att nå framgång krävs sannolikt en kombination av olika insatser såsom fler papperskorgar, en mer frekvent städning och inte minst en förbättrad attityd till värdet av att hålla Stockholm rent. Vi ställer oss dock tveksamma till om en renhållnings- och blomsteravgift à la Paris är rätt väg att gå. Det är ur vårt perspektiv mer angeläget att engagera Stockholms näringsliv ekonomiskt för att öka marknadsföringen av Stockholmsregionen.

En avgift på varje hotellnatt – så kallad bäddpeng/marknadspeng – är ett bra sätt att finansiera marknadsföringen av en region eller stad och används redan idag på ett stort

antal platser i världen. Pengen bygger på en samverkan mellan staden och näringslivet och dessa medel skulle i första hand användas för direkt marknadsföring, men kan i samverkan med näringslivet även användas för nya evenemang, attraktioner, museer eller exempelvis en ökad satsning på renhållningen i Stockholm.

Turistnäringen är en av världens snabbast växande branscher och får en allt större betydelse för Stockholms arbetsmarknad. I branschen finns alla slags arbetstillfällen, inte minst för de grupper lågutbildade som är mest sårbara för konjunktursvängningar. En fortsatt ökning av antalet besökare till Stockholm skapar ytterligare arbetstillfällen för exempelvis hotell- och restaurangpersonal. Ett ökat resande till Stockholm ger staden ökade skatteintäkter, pengar som i sin tur kan användas för bland annat en förbättrad städning. Bara under år 2000 innebar turistströmmen till Stockholm ökade skatteintäkter på ca 500 miljoner kronor. Det förtjänar även att påpekas att övriga samhället, framförallt staten, tjänar ekonomiskt på att fler besöker Stockholm genom ökade intäkter från exempelvis moms och punktskatter.

Stockholms Handelskammare har avgivit remissvar daterat den 8 april 2003. Remissvaret har följande lydelse.

Motionären föreslår att turisterna ska vara med och betala för renhållningen i Stockholm genom att en extra avgift läggs på uthyrning av hotellrum.

Sverige har västvärldens högsta skatter som räcker till allt mindre av offentlig service. De resurser som avsätts till städning av Stockholms stad är helt otillräckliga mot bakgrund av de stora mängder människor som rör sig i innerstaden. Dessa bidrar redan i hög grad till stadens skatteintäkter genom att handla i butikerna och äta på restaurangerna. Många restauranger, inte minst McDonald's, tar också ett större ansvar för renhållningen än vad de skulle behöva göra genom att själva städa gångbanorna, trots att det egentligen är stadens ansvar.

Stockholm är redan idag en dyr stad för turister, i synnerhet när det gäller hotellrum. Detta beror bland annat på det höga skattetrycket, som ger högre lönekostnader och högre moms. Om Stockholm ska kunna hävda sig i den allt hårdare konkurrensen inom turistnäringen är det nödvändigt att kostnaderna nere. En ytterligare beskattning av hotellnäringen i form av en "städagift" avvisas bestämt av Stockholms Handelskammare.

Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare Stockholm (SHR) har avgivit remissvar daterat den 24 februari 2003. Remissvaret har i huvudsak följande lydelse.

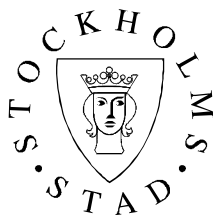
SHR Stockholm har tagit del av Stockholm Visitors Boards yttrande i detta ärende och instämmer i allt väsentligt i de synpunkter som framförs av SVB.

SHR Stockholm anser att det är angeläget att Stockholm förblir en attraktiv stad som är vacker och ren och det är också en av grunderna för att öka turismen till Stockholm. Inom hotell- och restaurangbranschen innebär en omsättningsökning med

holm. Inom hotell- och restaurangbranschen innebär en omsättningsökning med 10 miljoner kronor 13 nya jobb. Få näringsgrenar är mer sysselsättningsintensiva.

Motionären föreslår att försäljare av vår bransch borde vara med och ytterligare bekosta renhållningen. Det skall då noteras att när restauratören får tillstånd för uteservering ingår det i tillståndet att ”hålla rent i angränsande område”. Med detta menar vi att restaurangerna redan idag själva bekostar och tar ansvar för renhållning av eventuellt skräp som kastas i närheten av restaurangen.

Naturligtvis tycker SHR Stockholm att det är av stor betydelse att försöka få stockholmare och turister att inte skräpa ner i vår stad. Vi anser att det finns andra vägar att gå än att avgiftsbelägga restaurangerna, t.ex. flera papperskorgar och öka medvetenheten genom information. Marginalerna är mycket små och en höjning av priset på maten skulle direkt bidra till färre gäster och därmed färre restauranger. Stockholm blir ingen attraktivare stad genom att erbjuda färre restauranger, tvärtom.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2002:43

2002:43

Motion av Susanne Leinsköld (s) om möjligheten för näringslivet att kunna bidra till en renare och vackrare stad

Stockholm tillhör idag en av de städer i Europa där turismen ökar som mest. För både näringslivet och boende i Stockholm är det förstas oerhört viktigt att denna trend får fortsätta. Vi har en stad som anses som en av de vackraste städerna i världen och det är viktigt att vi slår vakt om det intryck våra turister får med sig när de besöker vår huvudstad. Ett av dessa intryck är förstas att Stockholm har varit och ännu är en av världens renaste städer. Något som uppskattas och kommenteras. Vi har de senare åren dock fått problem att hålla vår höga standard bl a beroende på att attityderna till nedskräpning har förändrats i Sverige. En annan orsak är vår förändrade livsstil, i takt med att utbudet på snabbmat och uteserveringar ökat är det betydligt vanligare att vi idag sitter ute på torg och i parker för att avnjuta vår matstund i det fria. Det medför att nedskräpningen också ökat med ökade kostnader som följd samt förändrade attityder till nedskräpning. I Paris tas 10 kronor från varje hotellnatt som sedan används för att bekosta renhållningen och blomsterprogrammet i staden. Även i Stockholm skulle det vara fullt möjligt att genomföra, turisterna skulle då få vara med om att betala för en renare stad och vi skulle på så sätt kunna erbjuda en renare stad för att kunna locka turister. Även försäljare av snabbmat borde vara med och bekosta renhållningen då de står för en större del av det som sen hamnar som skräp på våra gator och torg. Idag behöver vi hitta alternativa finansieringsformer till delar av den hårda sektorn av stadens åtaganden och låta skattemedel i första hand gå till skola, vård och omsorg.

Motionären föreslår därför

att staden får i uppdrag att utreda hur näringslivet kan bidra till en renare och vackrare stad.

Stockholm den 26 augusti 2002

Susanne Leinsköld